

ligt, det kan være hensigtsmæssigt netop ifølge den særegne Betskaffenhed af denne Statsmedlemsmands Virksomhed, at der saavidt mulig tages et Hensyn til berettigede, begrundede Ønsker i Menigheden. Det kan anses for at være rigtigt og forsvarligt, med andre Ord, at Menighedens Medlemmer faae en raadgivende Stemme, men heller ikke mere. Det er derfra, antager jeg, at den høitærede Kirke- og Undervisningsminister er gaaet ud, naar han har stillet det Forflag, som her foreligger. Gudsfjender Folkethinget denne Opfattelse, da er det mig en Lidskedsstillelse; men selv om man gaar ud fra disse Hovedbetragtninger og virkelig tillægger dem Syldighed, saa siger jeg, har Sagen ikke desto mindre i mange Retninger saa stor en Betydning, der er saa mange Punkter, der maa tages med i Betragtningen, at jeg ikke forstaa, at man kan mene, at det er en Sag, som man nu har talt om i saa mange Aar, at den kan man gjerne afgjøre i en Fart i sidste Dieblif. Det er vel nemlig nok en gammel Bekjendt; men det Forflag, som ligger her for os, adskiller sig dog paa ikke saa Punkter fra de tidligere Forslag, som det nu foreliggende Forflag nærmest skulde giengive. Det er jo bekjendt nok, at første Gang, denne Sag fattedes i Bevægelse, var i 1870, da der af Kirke- og Undervisningsministeren forelagdes et Udkast, som var overensstemmende med, hvad der var udarbejdet og anbefalet af den saafaldte store Kirkekommission. Dette Forflag gik ogsaa ud paa, at Menighedsraadene eller udvalgene, hvad man nu vil kalde dem, skulde have Leilighed til at gjøre sig bekjendte med de indkomne Ansøgninger om det ledige Præstekald og derefter udtale deres Ønske. Det var kun Raad, Ønsker, de skulde kunne udtale, hvorimod de ikke skulde have nogen afgjørende Stemme. Vil man sammenholde det Forflag, som nu ligger for, med det Forflag, som var forelagt dengang, som blev vedtagen i Landsthinget, men som man ikke vilde gaa ind paa i Folkethinget i Samlingen 1870—71, fordi det ikke var folkeligt nok —, saa vil man finde, at i en vis Henseende maatte det Forflag, som da laa for, siges at være mere imødekommende mod den almindelige Opfattelse end det Forflag, som der her er Tale om. Det indeholder jo nemlig den Bestemmelse, at, forsaavidt der var Enstemmighed i Menighedsudvalget om en enkelt Kandidat, skulde Ministeren være forpligtet til at indstille ham til Kongen. Noget Saadant er der ikke Tale om i det foreliggende Undringsforflag. Jeg antager, at det fremdeles er begrundet i, at den ærede Minister fastholder den Grundsetning, som jeg har stillet i Spidsen af mine Udtalelser, nemlig at der ikke kan være nogen Tale om nogen Ret for Menighedens Medlemmer til at bestemme, hvem Hans Majestæt Kongen vilde bestikke i et Embede her i Landet, men at der kun var Tale om Ønske. Om man nu endog saa i en vis Henseende kunde sige, at Ministerens

Forflag forsaavidt var korrekt — og det kan man efter min Opfattelse sige — saa vil jeg dog bemærke, at jeg troede vel, at det var en Sag, som kunde fortjene Overveelse, om ikke, naar man tog Sagen praktisk, Virkningen af Ministerens Forflag snarere vilde blive den, at give Afgjørelsen i Menighedsudvalgets Flertals Haand, end man vilde komme til det Resultat, hvis man havde fastholdt det Forflag, som Kirkekommissionen i sin Tid havde ladet udarbejde, og den daværende Kirke- og Undervisningsminister forelagte. Naar det udtrykelig er udtalt i en Lov, at Betingelsen for, at Indstillingen skal være bindende, er den, at der skal være Enstemmighed, vil der deri indirekte ligge, at, naar en saadan Enstemmighed ikke er tilstede, kan der ikke være Tale om noget Vaand, nogen Tvang; der udtales bestemt, at det kun er Ønsker og Raad. Naar man derimod tilføjer noget Saadant, at man ganske i Almindelighed siger, at Menighedsudvalget har at komme med sin Indstilling til en Minister, saa er det et stort Spørgsmaal, om Manglen af hin særegne Bestemmelse ikke vil føre til, at Udviklingen let kommer til at gaa paa den Maade, at Ministeren i Virkeligheden vil føle sig bunden saa at sige i alle Tilfælde. — Det er nu en Side af Sagen, som, set fra mit Synspunkt, gjør, at den her paaapegede Afvikelse eller Forskjel mellem Ministerens Forflag og det tidligere af Rigsdagen behandlede Forflag fortjener en omhyggelig Overveelse; men der er jo flere andre Punkter, og jeg skal tage en af de allerførste Bestemmelser, hvor der tales om Menighedsudvalgenes Dannelse. Der er der ogsaa Forskjelligheder. Det hedder i Ministerens Forflag, at valgberettigede ere de i Pastoratet bosatte uberygtede Familiefædre, Enker og andre Personer, disse sidste dog kun, naar de ere over 30 Aar gamle osv. I det af mig omtalte tidligere Lovforflag var det ikke alle Personer over 30 Aar, som vare gjorte til valgberettigede, det var kun Mandspersoner. Jeg vil for mit Bedkommende tilstaa, at jeg er tilbøjelig til at være enig deri, at, naar man overhovedet vil lade alle enkelte Personer have Ret til at faae denne Indflydelse paa Besættelsen af Præstekaldene, hvorefter her er Tale, er der egentlig ingen Retfærdighed i at udelukke Kvinder mere end Mænd, og for saavidt sympathiserer jeg med Ministerens Forflag; men jeg tillader mig kun at bemærke, at det er et Punkt, som dog er af den Betydning, at det Nye, her er kommet frem, fortjente nogen Overveelse. Fremdeles vil jeg gjøre opmærksom paa, at efter Ministerens Forflag kræves der Tredivaarsalderen for Valgret for Personer, som ikke ere Familiefædre eller Enker, derimod kræves en saadan Alder ikke for Familiefædre eller Enker; det er Forskjellen i den Henseende fra det tidligere Forflag. Det er nu ligeledes min Mening, at det kunde fortjene nogen Overveelse, om der er Grund til at gjøre Forskjel i den Hense-